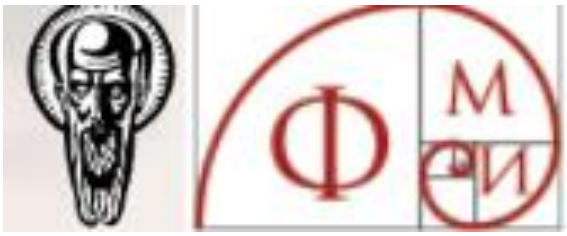

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"
ФАКУЛТЕТ ПО МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА

Домашна работа 1

по Системи, основани на знания

НА ТЕМА: Knapsack problem

Изготвил:
Кенан Юсеин
фак. № 71947
спец. Информационни системи , 3 курс

София,
Ноември 2021

Contents

Описание 3

Описание чрез псевдокод 4

Клас Cargo 4

Клас Genome 4

- Fitness – оценка 5
- Кръстосване в една точка (Single point crossover) алгоритъм 5
- Мутация – mutate() 6

Клас Ship 6

- getCurrentBest() – намира най-добрият genom от текушите комбинации (най-добрата комбинация от товари) 6
- Селекция – selection(cullingLimit: Int) 6
- nextGeneration(cullingLimit: Int) 7
- Stop(bestFitness: Int) 7

Main.kt 7

- readDataInputFromTxtFile(filename: String) 8
- getBestOptimalAnswer(cargoList: ArrayList<Cargo>, weightLimit: Int) 8

Инструкции за компилация 9

Примерни резултати 9

Описание

Задачата е пример за удовлетворяване на ограничения (Constraint Satisfaction Problem, CSP), който се решава чрез прилагане на генетичен алгоритъм.

Имаме кораб, който има максимална тежест на товара, който може да поеме и товари, които претендират да бъдат качени на борда – p1, p2, …, pn. За решение имаме масив от 1 или 0, който индикира кой от товарите ще бъде натоварен. Пример: при p1, p2, p3 товари, [1,1,1] означава, че всички товари ще бъдат натоварени.

Всеки от товарите p1 … pn има съответна тежест (weight) t1, t2, … tn и съответна приоритетна стойност s1, s2, … , sn (value), който индикира колко важен е самият товар p.

Задачата е да се напише генетичен алгоритъм, който дава резултат – комбинации от товари, които да бъдат натоварени така че корабът да е максимално пълен (максимална тежест без да се надвишава капацитета на кораба) и също така да се подберат и да се вземат тези товари, които са с най-висока приоритетна стойност.

За целта е написана програма, която реализира този алгоритъм. Първо се създават различни комбинации от масиви с 0/1 индикатори (индикиращи дали съответния товар ще бъде взет), които са родители (parent).

(Повече за самите алгоритми – мутация, селекция, кръстосване в 1 точка – по-долу в „Описание чрез псевдокод“) :

След това се прилага мутация на всичките комбинации, който в случая е с 10% шанс да бъде изпълнен за всеки от комбинациите. След това се прави селекция, който филтрира половината от тези комбинации, които са с по-висока фитнес оценка (фитнес оценката е сумата от приоритетните стойности на товарите, които в комбинацията са индикирани с 1; друго условие е тежестта на тези товари да не надвишава максималната допустима на кораба и ако я надвишава фитнес оценката е 0). Така се приближаваме повече към правилния отговор. Празните места на съответните комбинации се запълват чрез кръстосване в 1 точка като

родителите са именно тези с по-висока фитнес оценка, което означава, че и децата получени ще бъдат с по-висока оценка от минималната фитнес оценка от тези на родителите.

Алгоритъмът продължава до намиране на комбинация, на която фитнес оценката е равна на максималната приоритетна стойност (това се намира като се сумират всички приоритетни стойности на всички от p1,…,pn). Ако не се достигне до такъв край, алгоритъмът прави n! / 2 (факториела на бройката на товарите p1…pn / 2) и след приключването на циклите се връща тази комбинация, която има най-висока фитнес оценка.

Програмата чете списъка от товари чрез текстов файл (повече в „Инструкции за компилиране“) и връща най-добрата комбинация от товари.

Описание чрез псевдокод

Проектът е разработен на Kotlin и Gradle. Използван е ООП подход за реализирането на задачата. Програмата чете лист от товарите от текстов файл, прочита максимален капацитет на кораба в килограми и реализира генетичен алгоритъм за намиране на най-оптималната комбинация от товари, които да бъдат натоварени в кораба като идеята е той да се напълни максимално много и да се вземат най-високо приоритетни товари.

Под пакета Model можем да намерим програмните представители на реални обекти, необходими за осъществяване на алгоритъма.

Клас Cargo

Класът Cargo представлява товар, който може да бъде качен на кораба. Всеки товар има тежест (weight) и приоритетна стойност (value).

```kotlin
package model

data class Cargo(
    val value: Int,
    val weight: Int
)
```

(Data класовете в котлин ни предоставят автоматично гетъри, сетъри, конструктори и други методи, които се използват имплицитно.)

Клас Genome

Класът Genome е обект, който индикира кои от товарите ще бъдат натоварени в кораба. За целта имаме масив от цели числа, които са 0 / 1. За даден масив от товари(cargo[]), един геном индикира за всеки един от товарите с 0 – ако съответния товар няма да бъда натоварен и с 1 – ако ще бъде натоварен.

Всеки Genom първоначално се конструира чрез случайно създаден такъв масив от 0 / 1.

```kotlin
class Genome {
    private val random = Random()

    private var dna: ArrayList<Int> = ArrayList()

    constructor(length: Int) {
        (1..length).forEach { _ ->
            dna.add(if (random.nextBoolean()) 1 else 0)
        }
    }

    constructor(dnaP1: List<Int>, dnaP2: List<Int>) {
        dna.addAll(dnaP1)
        dna.addAll(dnaP2)
    }
```

- Fitness – оценка.

Всеки Genom има оценка (Fitness), който се получава спрямо масив от товари и максималната допустима тежест на кораба.

```
fun getFitness(cargos: ArrayList<Cargo>, weightLimit: Int): Int {
    require( value: cargos.size == dna.size) { " ERROR: Cargo size and dna size must have equal size" }

    var value = 0
    var weight = 0
    cargos.forEachIndexed { index, cargo →
        if (dna[index] == 1) {
            weight += cargo.weight
            value += cargo.value
        }
        if (weight > weightLimit) return 0;
    }
    return value
}
```

Фунцкията за намиране на fitness-а на един геном преминава през него и за товарите, които ще бъдат натоварени (с индикатор 1) им взима сумата от приоритетните стойности (value).

В същото време сумира и тежестите на всеки един от товарите и ако общата им тежест надвишава лимита на кораба то fitness-а (genom оценката) е 0, т.е. комбинацията не е валидна

- Кръстосване в една точка (Single point crossover) алгоритъм.

Функцията singlePointCrossover(other: Genome) взима друг геном и прилага алгоритъма за кръстосване в една точка върху двата генома (двата масива от 0 / 1).

При кръстосването двама родители винаги връщат 2 деца. По случаен принцип се избира точка (index) на който ще се cross-нат двата масива – тоест до кой индекс ще се взимат стойности (0 / 1) от първия масив и след този индекс се взимат стойности от 2-рия масив. За второто дете се прави обратното – до този индекс взимаме първо от 2рия родител и след индекса от 1-вия родител.

За да е по-генетичен алгоритъма, функцията добавя 10% вероятност в която просто се връщат двата родителя като деца, без да бъдат променени.

```
fun singlePointCrossover(other: Genome): Array<Genome> =
    when {
        random.nextInt( bound: 100) > 90 → arrayOf(this, other)
        else → {
            val crossOverIdx = random.nextInt(dna.size)
            arrayOf(
                Genome(dna.subList(0, crossOverIdx), other.dna.subList(crossOverIdx, other.dna.size)),
                Genome(other.dna.subList(0, crossOverIdx), dna.subList(crossOverIdx, dna.size))
            )
        }
    }
```

- Мутация – mutate()

Функцията реализира алгоритъма за мутация на Genom. Мутацията е необходима част от всеки един генетичен алгоритъм. Идеята му е да обиколи всички стойности на масива, определящ кои товари ще бъдат натоварени и на случаен принцип да смени техните стойности. Тоест при обхождане на масива на случаен принцип се избира точно кои от стойностите да бъдат сменени. Мутацията в моя проект има 10% шанс да се осъществи. В останалите 10 процента функцията връща Genom-а без да го мутира.

```
fun mutate() {
    if (random.nextInt( bound: 100) > 90) {
        dna = ArrayList(dna.map {  it: Int
            when {
                random.nextBoolean() → if (it == 0) 1 else 0  ^map
                else → it  ^map
            }
        })
    }
}
```

7

Клас Ship

Класът Ship представлява един обект – кораб, който има максимална тежест, масив от товари, които претендират да бъдат натоварени и комбинации от genom-и, които представляват комбинации от товари, които да бъдат натоварени. Останалите функции реализират идеята да се намери най-добрата такава комбинация, според условията зададени горе, която да бъде натоварена в кораба.

```
class Ship(numberOfCargos: Int, cargos: ArrayList<Cargo>, wLimit: Int) {
    private var genomes: ArrayList<Genome> = ArrayList()
    private var cargos: ArrayList<Cargo> = ArrayList()
    private var weightLimit: Int = 0

    private val r = Random()

    init {
        this.weightLimit = wLimit
        this.cargos = cargos
        (1..numberOfCargos).forEach { _ → genomes.add(Genome(cargos.size)) }
    }
```

- getCurrentBest() – намира най-добрият genom от текушите комбинации (най-добрата комбинация от товари)

```
fun getCurrentBest() = genomes.maxByOrNull { it.getFitness(this.cargos, weightLimit) }!!
```

Функцията обхожда всички genom-и, за всеки товар намира фитнеса и сумира фитнесите на тези товари, които ще бъдат натоварени според генома. Накрая връща генома който има най-висока фитнес оценка.

- Селекция – selection(cullingLimit: Int)

```
private fun selection(cullingLimit: Int) {
    require( value: cullingLimit > 0 && cullingLimit ⩽ genomes.size) { " Wrong culling limit value provided! " }
    this.genomes = ArrayList(this.genomes.sortedByDescending { it.getFitness(cargos, weightLimit) }
        .subList(0, cullingLimit))
}
```

Селекцията взима първите най-добри геноми. Алгоритъма сортира всички геноми по фитнес оценки и взима първите (половината) най-добри геноми (комбинации за товарене)

- nextGeneration(cullingLimit: Int)
- Намиране на следваща генерация (нова генерация на геноми – получени от чрез селекция, кръстосване в една точка, мутация)

```
fun nextGeneration(cullingLimit: Int) {
    require( value: cullingLimit ≤ genomes.size) { " ERROR: Culling limit must be smaller than to the number of individuals " }
    var cullingLimit1 = cullingLimit

    val nextGenomes = ArrayList<Genome>()
    selection(cullingLimit)
    genomes.forEach { it.mutate() }

    while (cullingLimit1 * 2 > 0) {
        var p1Idx = 0
        var p2Idx = 0
        while (p1Idx == p2Idx) {
            val numIndividuals = genomes.size
            p1Idx = r.nextInt(numIndividuals)
            p2Idx = r.nextInt(numIndividuals)
        }
        nextGenomes.addAll(genomes[p1Idx].singlePointCrossover(genomes[p2Idx]))
        --cullingLimit1
    }
    this.genomes = nextGenomes
}
```

Първо алгоритъмът прави мутация на всичко геноми (5% шанс да се осъществи, както е споменато по-горе).

След това се прави селекция, която отрязва половината геноми, които са с по-ниски фитнес оценки. Така се елиминират комбинации, които не са кандидати за отговор.

След това 2-рата половина, която е била отрязана чрез селекцията, се запълва чрез наследници на получените от селекция геноми – тоест деца на родителите, които са с най-висок фитнес. Така отрязваме слабите геноми и комбинациите от геноми, които имаме след операцията са с по-висока оценка. За получаване на тези деца се прави кръстосване в една точка.

- Stop(bestFitness: Int)
  Индикира дали да се спре алгоритъма – намерен ли е най-добрият резултат?

```
fun stop(bestFitness: Int): Boolean {
    if (genomes.find { it.getFitness(cargos, weightLimit) == bestFitness } ≠ null) return true
    genomes.forEach {  it: Genome
        if (it.getFitness(cargos, weightLimit) ≠ genomes.first().getFitness(cargos, weightLimit)) return false
    }
    return true
}
```

Ако в списъка от геноми има такъв, която фитнес оценка съвпада с максималната фитнес оценка (която се намира чрез сумиране на всички приоритетни стойности на всички товари) означава, че сме намери най-добрият резултат, което индикира край на алгоритъма.

Main.kt

Main функцията, където се реализира логиката на програмата.

- Програмата изисква от потребителя да въведе weightLimit – капацитет на кораба по тежест.

```
fun main(args: Array<String>) {
    print("Please input ship's weight capacity (weight limit) : ")
    val weightLimit = readLine()?.trim()?.toIntOrNull()
    require( value: weightLimit ≠ null) { "Wrong input" }
```

- readDataInputFromTxtFile(filename: String)

```
val cargoList = readDataInputFromTxtFile( filename: "test_data_weights_values.txt")
```

Чете от текстовия файл – „test_data_weights_values.txt“ 2 масива, отговарящи на тежести и приоритетни стойности на товарите (cargo) .Правят се всички необходими валидации за правилния формат на файла и се създава масив от товари, който се връща на main функцията.

```
private fun readDataInputFromTxtFile(filename: String): List<Cargo> {
    val dataFile = File(filename)
    val lines = dataFile.readLines()
    require( value: lines.isNotEmpty() && lines.size ≥ 2)
    { "Wrong data input file format. First line - values, second line - weights." }

    val values = lines[0].split( ...delimiters ",").map { it.trim().toIntOrNull() }
    val weights = lines[1].split( ...delimiters ",").map { it.trim().toIntOrNull() }

    val totalCargo = values.size

    require( value: values.size == weights.size) { " The number of values and weights should be the same! " }
    return (0 until totalCargo).map { it: Int
        require( value: values[it] ≠ null && weights[it] ≠ null) { "Not all weights entered are integers! Fix the data.txt file." }
        Cargo(values[it]!!, weights[it]!!)  ^map
    }
}
```

- getBestOptimalAnswer(cargoList: ArrayList<Cargo>, weightLimit: Int)

```
println("Calculating . . .")
val result = getBestOptimalAnswer(ArrayList(cargoList), weightLimit)
println("Answer: $result")
```

Main фунцкията подава листа от товари и капацитета на кораба и се прилага генетичния алгоритъм за намиране на решение.

BestValue / Best Fitness – най-добрата фитнес оценка се калкулира като се съберат всички value-та (приоритетни стойности) на всички товари от масива.

Epochs – това е колко пъти ще се направи генетичния алгоритъм в опит да се намери най-оптималното решение. В случая съм избрат да е факториел на бройката на товарите / 2.

```
private fun getBestOptimalAnswer(cargoList: ArrayList<Cargo>, weightLimit: Int): Genome {
    val numberOfIndividuals = cargoList.size * 10
    val epochs = getFactorial(cargoList.size) / 2

    val bestValue = cargoList.sumOf { it.value }

    val p = Ship(numberOfIndividuals, cargoList, weightLimit)
    (0..epochs).forEach { _ →
        p.nextGeneration( cullingLimit numberOfIndividuals / 2)
        if (p.stop(bestValue)) return p.getCurrentBest()
    }
    return p.getCurrentBest()
}
```

Ако в рамките на epchos не бъде намерен най-добрия резултат, който е геном, който има фитнес оценка равен на bestFitness, програмата връща резултата, който до момента е с най-висока фитнес оценка.

Инструкции за компилация

В папката „executable program for testing“ има папка lib, където се намира jar-файла, който е build-нат и готов за пускане чрез Gradle (той съдържа псевдо кода, необходим за пускане на програмата).

За да се пусне програмата е достатъчно да имате инсталирана Java.

Отваряте скрипта “runProgram.bat”, който пуска програмата и отваря конзола, в която въвеждате капацитет на кораб. След което програмата процедира както е описано по-горе в главта за Main.kt.

Текстовият файл “test_data_weights_values.txt” е файлът, от който програмата чете масив от товари. Първият ред на файла представлява масив от приоритетни стойности на товарите (value), а вторият ред съответно тежестите на всеки от товарите.

Примерно съдържание на данните от файла:

приоритетни стойности (s)	82	47	…
тегла (t)	13	31	…

Примерни резултати

1. Вход:
   Максимална вместимост: 3235

Приоритетни стойности (s)	500, 150, 60, 40, 30
Тегла (t)	2200, 160, 350, 333, 192

В случая се получават товари както следва:

Cargo(value: 500, weight: 2200),
Cargo(value:150, weight: 160),
Cargo (value: 60, weight: 350),
Cargo(value: 40, weight: 333),
Cargo(value: 30, weight: 192)

Best Fitness = 780

Изход: [1,1,1,1,1],
защото в този пример капацитета на кораба позволява всички товари да бъдат натоварени.

2. Вход
   Максимална вместимост: 3648

Приоритетни стойности (s)	500, 150, 60 , 40, 30, 5, 10 , 15, 500, 100
Тегла (t)	2200, 160, 350, 333, 192, 25, 38, 80, 200, 70

В случая се получават товари както следва:

Cargo(value: 500, weight: 2200),
Cargo(value:150, weight: 160),
Cargo (value: 60, weight: 350),
Cargo(value: 40, weight: 333),
Cargo(value: 30, weight: 192)
Cargo(value: 5, weight: 25),
Cargo(value: 10, weight: 38),
Cargo(value 15, weight: 80),
Cargo(value: 500, weight: 200),
Cargo(value: 100, weight: 70),
Изход: [1,1,1,1,1,1,1,1,1].

3. Вход
   Максимална вместимост: 600

Приоритетни стойности (s)	200, 40, 3000, 125, 50, 300, 150, 35, 800
Тегла (t)	50, 150, 10, 25, 200, 60, 30, 50 , 35

Cargo(value: 200, weight: 50),

Cargo(value: 40, weight: 150),

Cargo(value: 3000, weight: 10),

Cargo(value: 125, weight: 25),

Cargo(value: 50, weight: 200),

Cargo(value: 300, weight: 60),

Cargo(value: 150, weight: 30),

Cargo(value: 35, weight: 50),

Cargo(value: 800, weight: 35),

Изход: [1,1,1,1,1,1,1,0,1]

Нямаме място за всички товари. В този случай не се взима товарът с най-нисък приоритет и тежест достатъчно голяма за да се вместят останалите товари в капацитета. В този случай това е Cargo(value: 35, weight: 50)